

***ἀνασβήνω**, *νεβζήνω* Πόντ. (Ἀργυρόπ. Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) *νεβζήζω* Πόντ. (Χαλδ.) *νεβήζω* Πόντ. (Ἀμισ. Κοτύωρ.) *νεβζήω* Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ρ. σβήνω.

Σβήνω ἔνθ' ἀν.: *Ἐνέβ'ζα* τὴν καντήλαν Κερασ. Τραπ. Χαλδ. *Νέβσον* τὸ φῶς καὶ πέσκα κα (κατακλίθητι) Κοτύωρ. *Ἐνεβζίεν* τὸ φουρνὶν (ἐσβέσθη ὁ φουρνος) Κερασ. Τραπ. Χαλδ. *Νεβηγμέν'* νὰ μὴ ἔρδεσεν (νὰ μὴ ἔρχεσθε σβησμένοι, ἦτοι χωρὶς φῶς) Κερασ. || Φρ. *Ἐνεβζίεν τ' ὁτζάκ'ν ἄτ'* (κατεστράφη, ἐξηφανίσθη. ὁτζάκ' = τζάκι) Χαλδ. Συνών. σβήνω.

ἀνασβολωμένος ἐπίθ. Κύθηρ. ἀνασβολεμένος Ζάκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ ἀσβολωμένος μετοχ. τοῦ ρ. ἀσβολώνω.

Ζοφώδης, ὀμιχλώδης, σκοτεινὸς Κύθηρ.: Παροιμ. *Ἐσμιξεν ὁ κακὸς καιρὸς μὲ τὸν ἀνασβολωμένο* (ἐπὶ συναντήσεως ἢ φιλίας κακῶν ἀνθρώπων).

ἀνάσεισμα τό, Πόντ. (Ὁφ.)

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀνάσεισμα.

Σεισμικὴ δόνησις τοῦ ἐδάφους: *Ἐργοίτθεσα ἔχτες τ' ἀνάσεισμα*. Συνών. σεισμός.

ἀνασείω Πελοπν. (Λακων.) ἀνασειῶ Λεξ. Δημητρ. *ἡνασῶ* Σύμ. Ἀπροσ. ἀνασείζ' Πόντ. (Ὁφ.)

Τὸ ἀρχ. ἀνασείω.

1) *Σείω*, τινάσσω Πελοπν. (Λακων.) — Λεξ. Δημητρ.: *Ἀνασειῶ* τὸ *γιακᾶ* μου σὰν τὸν βλέπω Λεξ. Δημητρ. *Ἀνασειστήκε* ὁ τόπος ἀπὸ τὸ πέσιμό του αὐτόθι. || Ἄσμ.

Θέ μου, κὶ ἀνάσεισε τὴ γῆς καὶ τάραξε τὸν Ἄδη Λακων.

Πέτρες καὶ ξύλα τοῦ σπιτιοῦ, ὅλα ν' ἀνασειστήτε αὐτόθι. β) Ἀπροσ. γίνεται σεισμός Πόντ. (Ὁφ.): *Ὁσήμερο* τρία φορὰς ἐνέσειξε. 2) Ἀνακινῶ μυστικά καὶ σκανδαλώδη πράγματα Σύμ. 3) Μέσ. ταράττομαι, θορυβοῦμαι Λεξ. Δημητρ.: *Ἀνασειστήκε* τὸ χωριὸ ἀπὸ τὸ ἄκουσμα. Συνών. ἀναταράζομαι (ιδ. ἀναταράζω).

ἀνάσερμα τό, ἀνάσερμα Ἀμοργ. Θράκ. (Αἰν.) Σύμ. Σύρ. ἀνάσερμαν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ.) ἀνάσερμα Κρήτ. Σκυρ. κ. ἄ. ἀνάσερμαν Κύπρ. ἀνέσερμα Μύκ. Πάρ. ἀνέσερμα Πάρ. ἡνάσερμα Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνάσερμα.

1) Ἀντλησις ὕδατος ἐκ φρέατος Κρήτ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Συνών. ἀνασερμός. β) Τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται ἡ ἀντλησις τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ φρέατος, ἀντλημα Ἀμοργ. Θράκ. (Αἰν.) Μύκ. Πάρ. Σύρ. Συνών. ἀγκλῖα 1, ἀνασυρτήρι, ἀνασυρτός, κάδος, κουβᾶς, σίκλα, σικλί. γ) Κοντὸς φέρων εἰς τὸ ἄκρον προσδεδεμένον παννίον ἢ λεπτοὺς κλάδους θάμνων, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσύρουν ἀπὸ τὸν θερμανθέντα φουρνον τοὺς ἀνθρακας καὶ τὴν τέφραν διὰ νὰ εἰσαγάγουν ἔπειτα τοὺς ἄρτους Σύμ. Συνών. ἀνασυρτήρι. 2) Ἀναπνοή Σύμ. β) Ἡ δυσκολία περὶ τὴν ἀναπνοήν, δύσπνοια Κύπρ.: *Ἐχω ἀνάσερμαν*. γ) Ὁ ἐπιθανάτιος ρόγχος, ψυχορράγημα Κύπρ.: *Τί ἄθ-θημον ἀνάσερμαν ποῦ κάμνει ὁ κακορρίζικος!* Συνών. ἀγκομάχημα 3, ἀνασερμός 2, ψυχομάχημα. 3) Λυγμός Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Σάντ.) Σκυρ.: *Δὲν ἀκούς τὸ παλαιόπαιδο ἀνάσερμα; σὰν νὰ βάλανε τὸ μαχαίρι 'ς τὸ λαιμό του!* Σκυρ.

ἀνασερμός ὁ, Κρήτ. ἀνεσερμός Κάρπ. ἡνασερμός Σύμ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνασέρνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) *Ἀνάσερμα* 1, ὁ ιδ., Κάρπ. Κρήτ.: Ἄσμ.

Ἦτιον τὸ σταμνάκι τῆς βαρβούτσικο
τ' ἀνεσυρταράκι τῆς κοντούτσικο
κ' ἰδρωσεν ἡ κόρη 'ς τὸν ἀνεσερμό
καὶ ξεροσφογγίστηκε καὶ μόρφισε

Κάρπ. 2) Ἀναστεναγμός Σύμ.: Ἄσμ.

Σὰ μοῦ 'πες «φίνουμεν νιά» καὶ ὕρισες καὶ πίσω,
τὸ ἡνασερμόν ποῦ ἡνάσερα δὲν εἶναι γιὰ νὰ τζήσω
(ὕρισες = γύρισες, τζήσω = ζήσω).

ἀνασέρνω, ἀνασέρω Καπ. (Σίλ. Φερτ.) Μύκ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνασέρνω Κρήτ. Κύπρ. (καὶ ἀνασέρνω) — Λεξ. Αἰν. Πρω. Δημητρ. ἀνασέρων Θεσσ. (Ζαγορ.) ἀνασέρων Θράκ. (Αἰν.) Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνασέρνω Λεξ. Δημητρ. ἀνασέρνω σύνθηθ. ἀνασέρων βόρ. ἰδιώμ. ἀνεσέρω Ἄνδρ. Θήρ. Θράκ. Ἰος Κάρπ. ἀνεσέρνω Ἀστυπ. Κάρπ. Κάσ. Α.Κρήτ. Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Γαλανᾶδ. Φιλότ.) Νίσυρ. Σίφν. Χίος ἀνισέρων Ἰμβρ. ἀνεσέρνω Α.Κρήτ. Μήλ. Σύρ. ἀνισέρων Λέσβ. (Πάμφιλ.) ἀλασέρνω Κύπρ. ἀνεσ'ρνῶ Πάρ. (Λεῦκ.) ἡνασέρω Σύμ. ἡνασέρνω Σύμ. ἡνεσέρω Κάλυμν. ἡνεσέρων Ἰκαρ. Ἰων. (Κρήν.) Κάλυμν. Κάσ. Κῶς Ρόδ. Τήλ. Χίος ἡνεσέρων Ἰων. (Κρήν.) Κάσ. Προπ. (Ἀρτάκ.) Ρόδ. ἡνεσέρω Σύμ.

Τὸ μεσν. ἀνασέρνω, ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀνασέρω. Πβ. Ἰμπέρ. καὶ Μαργαρ. στ. 749 (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 1,310) «μακρένω τὴν διύγησιν, πολλὰ τὰ ἀνασέρνω». Ὁ τύπ. ἀνασέρνω καὶ μεσν. Πβ. Χωνιάτ. 739,26 (ἐκδ. Βόννης) «τὰ συνεσφιγμένα ροῦχα ταύτης ἀνεσέρνεν».

Α) Μετβ. 1) Σύρω πρὸς τὰ ἄνω, ἀνέλκω, συνήθως ἐπὶ τοῦ ἀντλουμένου ἐκ φρέατος ἢ δεξαμενῆς ὕδατος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀντλήματος σύνθηθ.: *Ἀνασέρνω νερὸ σύνθηθ.* Ἀνασέρνω τὴ λαῦνα Κρήτ. Νὰ πάω ν' ἀνεσέρω 'ς τὸ πηγάδι ἐν μπορῶ Σίφν. *Ἐνέσερα* μὲ σικλὰ νερὸ πὺν τὸ φλετρὸ (φρέαρ) Ρόδ. *Ἐκεῖ* βλέπω μὲν γυναῖκαν μ' ἄσπρην ποκαμίσαν κ' ἐνέσερνε κ' ἤχυνεν χαμαὶ τὸ νερόν (ἐκ παραδ.) Χίος *Ἐχω* πολὺ νερὸ ἀνασερμένο Βιθυν. || Ἄσμ.

Ἀνάσερε, κόρη, νερὸ νὰ πιοῦν τὰ διψασμένα,
νὰ πιῶ κ' ἐγὼ κὶ ὁ μαῦρος μου κὶ ὅλο μου τὸ φουσσᾶτο.

—Θαρεῖς πῶς εἶμαι σκλάβα σου νερὸ νὰ σ' ἀνασέρω;

—Ἀνάσερε, κόρη, νερὸ κ' ἔνα φλουρὶ σοῦ δίνω.

Κόρη ἡνεσέρνει μὲ σικλὰ, κόρη ἡνεσέρνει δέκα

(τὸ ἄσμ. πολλαχοῦ ἐν παραλλαγαῖς) Ἰκαρ. β) Ἐξάγω ἐκ τῆς χύτρας φαγητὸν Ἀστυπ.: *Τότες ἀνεσέρνων κομμάτι καλὸ φαεὶ καὶ τρών* (ἐκ παραμυθ.) γ) Ἀποσύρω ἐκ τῆς ἐστίας τὸ ἐψηθὲν φαγητὸν Καπ. (Σίλ. Φερτ.) 2) Ἐκβάλλω, ἐπὶ φωνῆς Σκυρ.: Ἄσμ.

Ψιλὴ φωνὴ ἀνάσερε ὅσο τὰς ἂν ἤμποροῦσε.

3) Μεταφ. διασύρω τινά, κατηγορῶ Λεξ. Δημητρ.: *Σ' ὅλα τὰ σπῖττα τὴν ἀνασέρνων.* Ὅπου βρεθῇ κὶ ὅπου σταθῇ τὴν ἀνασερνε. Μετοχ. ἀνασερμένος = ὁ ἔχων κακὴν φήμην.

Β) Ἀμτβ. 1) Συστέλλομαι πρὸς τὰ ἄνω, ἀνασύρομαι Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Τὸ φουστάνι σου ἀνεσέρνει ἀποδρός.*

β) Βραχύνομαι, περιορίζομαι Τήλ.: *Ἠνεσέρνων οἱ νησικῆς* (ἐλαττώνονται αἱ σκιαὶ τῶν ἀντικειμένων τῆς γῆς πλησιάζοντος τοῦ ἡλίου εἰς τὸ μεσουράνημα). 2) Ἐνεργ. καὶ μέσ. βαδίζω μετὰ δυσκολίας Κρήτ. — Λεξ. Δημητρ.: *Ἀνασέρνεται ὁ κακομοῖρης* γιὰ νὰ πάη 'ς τὴν ἐκκλησίαν Λεξ. Δημητρ. || Ἄσμ.

Σὲ ποταμόν ἀνάσερα κ' ἤμουνε διψασμένος

κ' ἐξέτρεχα τὸ δοταμὸ νὰ βρῶ τὴν ὠραία βρούσι

(σὲ ποταμόν = κατὰ τὴν κοίτην τοῦ χειμάρρου) Κρήτ.

